

Fragment kopalni „Prezydent”

GŁOS LUDU

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

Rok IV

WARSZAWA, CZWARTEK, 10 LIPCA 1947 R.

Nr 187 (932)

Odmowa

Nota Rządu Rzeczypospolitej, jaką zamieszczamy obok, właściwie nie wymaga komentarzy. Mówi ona sama za siebie.

Polska nigdy nie negocjowała i nie negocjuje dzisiaj potrzeby i celowości współpracy międzynarodowej przy odbudowie Europy. Polska nigdy nie ukrywała, że, jej zdaniem, pomoc gospodarcza Stanów Zjednoczonych może być wysoczę pożyteczna dla tego dzieła odbudowy. Polska gotowa była i jest nadal gotowa do współpracy w dziedzinie odbudowy naszego kontynentu. Oflarna praca polskich górników, zafabrykowanych dzisiaj w węgiel niejedyn kraj europejski jest najlepszym dowodem gotowości narodu polskiego do współdziałania w odbudowie Europy.

Alle do Paryża, NA TYCH WARRUNKACH JAKIE ZAPROPONOWANE NAM ZOSTAŁY PO ROZBICIU ROZMÓW MIĘDZY ANGLIĄ I FRANCJĄ A ZWIĄZKIEM RADZIECKIM, jechać nie możemy. Nie możemy, gdyż na tych warunkach żadnej trwałej odbudowy Europy oprzeć nie można.

Nie można odbudowywać Europy, odmawiając prawa współdecydowania o kierunku tej odbudowy wszystkim krajom europejskim, pozostawiając prawo decyzji o tym kierunku Angli, Francji i Stanom Zjednoczonym.

Nie można odbudowywać Europy, zaczynając tę odbudowę od odbudowy Niemiec, od odbudowy siły niemieckiego imperializmu, niemieckich wielkich koncernów, niemieckiego junkierstwa.

To są rzeczy jasne i proste. Dlatego nie jedziemy do Paryża.

Wiemy — zwołani p. Mikolajczyka puszczać w odpowiedzi na tę decyzję Rządu zatruta plotka po kraju: „Mogli dostać dolary a nie chcieli”. Ta plotka będzie jeszcze jednym kłamstwem reakcji. Bo zapraszamy nas do Paryża NIE PO TO, aby pomóc NAM, aby skierować dolary do Polski i do innych krajów, zniszczonych przez grabieżczy najazd niemiecki. NAS DO PARYŻA PO TO, ABYŚMY ASYSTOWALI PRZY TYM, JAK STRUMIEN DOLARÓW PLYNIE DO NIEMIEC, DO KTÓREJSTAM Z RZĘDU RZESZY — DO NIEMIEC p. SCHUMACHERA i p. ADENAUERA.

Nasz rząd asystować przy tym NIE CHCIAŁ. Nie chciał — CALKOWICIE ŚLUSZNIE. Cały obóz demokratyczny, cały kraj, cały naród poprze tę decyzję Rządu Rzeczypospolitej.

Nie chcemy przewagi Niemiec w Europie

Dlatego Polska nie weźmie udziału w konferencji paryskiej

Nota Rządu Rzeczypospolitej do Anglii i Francji

Dnia 9 lipca br. odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym omawiano sprawę zaproszenia Polski na konferencję, zwołaną do Paryża na 12 lipca br.

Rada Ministrów zatwierdziła jednomyślnie tekst odpowiedzi polskiej. Postanowiono ogłosić pełny tekst odpowiedzi Rządu Polskiego, uzasadniając, dlaczego Polska odmówiła udziału w tej konferencji, jak również oświadczenie premiera Józefa Cyrankiewicza w tej sprawie.

Na tym samym posiedzeniu wysłuchano sprawozdania delegacji Rządu z wizyty w Pradze w związku z podpisaniem umów gospodarczych i konwencji kulturalnej z Czechosłowacją.

Równocześnie przyjęto rozporządzenie i uchwałę Rady Ministrów w sprawie częściowego uiszczenia podatku gruntowego w ziemiopłodach.

Minister spraw zagranicznych Modzelewski wręczył dnia 9 bm. ambasadorowi Wielkiej Brytanii i Francji w Warszawie jednoznaczne noty, zawierające odpowiedź na zaproszenie na konferencję w Paryżu, mającą odbyć się 12 bm. Tekst noty podajemy poniżej:

Dziękując Rządowi Wielkiej Brytanii (w tekście francuskim „Rządowi Republiki Francuskiej”) za przysłanie zaproszenia na konferencję w Paryżu w dn. 12 bm. pragnę podkreślić, że Rząd mój dawał wielokrotnie wyraz swojemu zainteresowaniu zagadnieniami odbudowy Europy, zniszczonej przez najazd i okupację niemiecką. Polska bierze udział w gospodarczych organizacjach europejskich i jest jednym z współwłaścicieli Europejskiej Komisji Ekonomicznej ONZ. Węgiel polski, eksportowany w stale rosnącej ilości, stanowi poważny czynnik odbudowy państw europejskich, dający się korzystnie porównać z pomocą, uzyskiwaną przez nie z innych źródeł. Szereg umów gospodarczych między Polską a innymi krajami europejskimi może stanowić wzór rzetelnej i dla wszystkich zainteresowanych stron korzystnej współpracy gospodarczej. Dlatego też Rząd mój przestudiował z największą dokładnością propozycje, zawarte w zaproszeniu Rządu Jego Królewskiej Mości (w tekście francuskim: „Rząd Republiki Francuskiej”).

Z przykrością czuje się zmuszony stwierdzić, że w przysłanych dokumentach stanowisko Rządów zapraszających zostało przedstawione w sposób wylaczający z góry wszelkie poprawki i zmiany zarówno w strukturze, jak i w samym składzie mającej powstać organizacji.

W szczególności Rząd mój

zwrócił uwagę na zawartą w projekcie a decydującą dla bezpieczeństwa i możliwości rozwojowych Polski, sprawę charakteru i kierunku odbudowy gospodarczej Europy.

Rząd mój nie kwestionuje konieczności rozsądnego uprządkowania gospodarki niemieckiej w oparciu o Uchwały Poczdamskie. Projektowana jednak konferencja, przechodząc w sposób mechaniczny do porządku dziennego nad faktem niedawno ukończonej wojny i jej skutków, wyraża tendencje powrotu do przedwojennej struktury gospodarczej Europy z DOMINUJĄCĄ ROLĄ I CIĘŻARZEM GATUNKOWYM NIEMIEC, KTÓRYCH PRZYWCROCENIE PROWADZI NIEUCHRONNIE DO ZASILENIA ŹRÓDEŁ IMPERIALIZMU NIEMIECKIEGO.

Zawarte w zaproszeniu propozycje sprzeczne są z zasadą, którą Rząd mój uważa za jedną z naczelnych w zagadnieniu odbudowy Europy, a mianowicie, że ODBUDOWA GOSPODARCZA NIEMIEC NIE MOŻE W ŻADNYM WYPADKU ODBYĆ SIĘ PRZED ALBO TEŻ KOSZTEM GOSPODARCZEJ ODBUDOWY OFIAR NIEMIECKIEJ AGRESJI.

POLSKA, WIELOKROTNA OFIARA NIEMIECKIEJ NAPAŚCI, NIE MOŻE BRAC UDZIAŁU W KONFERENCJI, KTÓREJ WYNIK MOGLBY PRZYCZYNIC SIĘ DO ORODZENIA NIEMIECKIEJ ZABORCZOŚCI.

Proponowana organizacja stanowi też próbę stworzenia precedensu pobierania decyzji o Niemczech poza jedynie właściwym forum, przewidzianym w uchwałach Konferencji Poczdamskiej. To usiłowanie złamań zasad umowy Poczdamskiej i jednoci Czterech Wielkich Mocarstw kryje w sobie poważną groźbę dla pokoju, opierającą się o ich jedność i współpracę.

DOPUSZCZENIE NA ZASADACH RÓWNOBIEŻNOŚCI DO DECYDOWANIA W SPRAWACH POMOCY DLA EUROPY-PANSTW, ZACHOWUJĄCYCH ZYCZLIWĄ NEUTRALNOŚĆ W STOSUNKU DO OSI, JEST NIESPRAWIEDLIWE I KRZYWDZĄCE DLA SOJUSZNIKÓW, KTÓRZY PO ŚWIECILI WSZYSTKO DLA SPRAWY ZWYCIESTWA.

Przewidziane w zaproszeniu formy organizacyjne nie chronią najistotniejszych interesów

krajów europejskich, nie zawierają gwarancji respektowania planów gospodarczych mniejszych państw. Mimo czynionych w zaproszeniu zastrzeżeń proponowana struktura organizacji grozi w praktyce dalszym ograniczeniem wolności handlu i toruje drogę narzuceniu dyspozycji gospodarczych, a więc i politycznych mniejszym krajom. Mając powstanie na konferencji Komitet Współpracy, którego dyrektywę nie ulegałyby zatwierdzeniu przez wszystkie państwa europejskie, stałyby się instytucją nadrzędną w stosunku do suwerennych państw, które go wyłonily.

Przewidziane w zaproszeniu formy organizacyjne stoją w sprzeczności z demokratyczną praktyką współdziałania państw europejskich, stawiając Francję i Wielką Brytanię w położeniu uprzywilejowanym, zapewniając im de facto kierownictwo, decyzję i reprezentację członków proponowanej organizacji.

W wyniku powyższych rozważań, w trosce o zachowanie zasad Karty NZ, Rząd mój czuje się zmuszony oświadczyć, że nie widzi możliwości przyjęcia tego zaproszenia.

Komunikując swoją decyzję, Rząd mój wyraża żal, że projektowany program i formy organizacyjne konferencji w praktyce nie sprzyjają zrealizowaniu ekonomicznego wkładu Stanów Zjednoczonych do dzieła rekonstrukcji Europy. Jednocześnie Rząd mój wyraża swą niezmienną gotowość wniesienia swego wkładu i przyłączenia się do inicjatyw, która przy czyni się do odbudowy Europy na zasadach sprzyjających trwałemu pokojowi, szybkiemu wzrostowi stopy życiowej oraz rozszerzeniu wymiany i współpracy międzynarodowej.

Korzystam z okazji, aby ponownie zapewnić Jego Ekscelencję o moim niezmiennym szacunku.

Warszawa, dnia 9 lipca 1947 r.

Oświadczenie Prezesa Rady Ministrów Józefa Cyrankiewicza

Prezes Rady Ministrów, J. Cyrankiewicz przyjął Redaktora Politycznego Polskiej Agencji Prasowej, któremu złożył następujące oświadczenie:

Opublikowana dziś odpowiedź Rządu na noty Anglii i Francji w sprawie konferencji zwołanej do Paryża na 12 lipca jest wyrazem troski Rządu zarówno o bieżące jak i trwałe interesy państwa.

Naczelny postulat polskiej racji stanu jest i pozostaje taki polityczny i gospodarczy system bezpieczeństwa, który najlepiej gwarantuje nietykalność naszych granic, racjonalny rozwój gospodarczy i trwały pokój. Dlatego wiążemy tyle nadziei z Organizacją Narodów Zjednoczonych, z naszą wymaganą handlową z innymi krajami i z naszymi sojusznymi z zaprzyjaźnionymi narodami. Dlatego też przypisujemy wielkie znaczenie wysiłkom zmierzającym do odbudowy Europy i doceniaemy w pełni pomoc narodu amerykańskiego, naszego sojusznika z czasu wojny. Sądymy, że znajdują się metody i drogi, najszlachetniejszego i możliwie bezpośredniego wykorzystania tej pomocy przez kraje najbardziej dotknięte wojną. Polska ze swej strony nie będzie szczędziła starań w tym kierunku.

Dla wyjaśnienia naszego stanowiska chciałbym nawiązać do pewnego wypowiedzenia p. Marshalla. P. Marshall w swoim przemówieniu harwardzkim wskazał, że przy badaniu potrzeb Europy, związanych z jej odbudową stało się jasnym iż straty w ludziach, zniszczenia miast, fabryk, kopalń i kolei — cały w dotychczas zniszczeniu jest prawdopodobnie mniej ważne niż przestawienie całej europejskiej struktury gospodarczej.

Tę wnikliwą i niewątpliwie myśl rozwiniętych w postaci następującego postulatu: konsekwentnie przedstawienie całej struktury europejskiej jest dla sprawy pokoju i trwałego dobrobytu nie

mniej ważne, niż odbudowa zniszczonych. W mechanicznej odbudowie dawnej struktury Europy, która oznaczałaby powrót do hegemonii Niemiec, widzieliśmy dla Europy zarzewie nowego niebezpieczeństwa. Taki bieg wypadków kolidowałby również z demokratyzacją Niemiec, która jest warunkiem stabilizacji politycznej Europy.

Dlatego odpowiedź polska przeniknęła już jest troską o taką odbudowę Europy, która realizuje najwydatniejszą pomoc dla krajów dotkniętych agresją niemiecką i nie nosi w zarodku elementów powrotnego zwichnięcia równowagi europejskiej na rzecz hegemonii Niemiec — lecz ugruntuje trwały pokój i bezpieczeństwo.

W tym względzie wyrażamy nie tylko żywoty interes własnego narodu, ale solidarność wszystkich europejskich obozów — do Moskwy, do Rzymu, Paryża i Londynu.

Chcemy odbudowy Europy, która najlepiej wywoły wszystkie twórcze siły szerokiej państw europejskich na podstawie dobrowolnej koordynacji, z pełnym poszanowaniem wzajemnym ich godności i suwerenności politycznej i gospodarczej, z szczerym dążeniem do zacieśnienia stosunków między Europą a Ameryką.

Powzięliśmy naszą decyzję w trosce o przyszłość Europy i własnego kraju. Jesteśmy przekonani, że nasze stanowisko znajdzie zrozumienie w opinii publicznej zaprzyjaźnionej Francji, Anglii i innych krajów.

Nie będziemy szczędziły wysiłków, aby wznowiona idea odbudowy i odrodzenia Europy była zrealizowana w interesie pokoju i cywilizacji.

Pomoc hutnictwu polskiemu w zamian za dostawę węgla i cynku

Układy gospodarcze polsko-czechosłowackie wchodzi w życie

W dniu wczorajszym przybyła do Katowic czechosłowacka delegacja hutników — specjalistów dla ustalenia form i zakresu współpracy hutnictwa czechosłowackiego i hutnictwa polskiego w ramach układu o współpracy gospodarczej, zawartego między obu państwami. Na czele delegacji, złożonej z 11 osób, stoi dyrektor czechosłowackich zakładów „Skoda”, inż. J. Vaclavek.

Na konferencji, jaka odbyła się z przedstawicielami hutnictwa polskiego, pod przewodnictwem dyr. CZPE, inż. Siedlanowskiego, omówiono szczegóły pomocy w zakresie inwestycji hutniczych, jakich udzieli przemysł czechosłowacki hutnictwu polskiemu w zamian za dostawę węgla i cynku, koniecznego dla czechosłowackiego hutnictwa.

Dostawy przemysłu czechosłowackiego obejmują przede wszystkim wyposażenie hut polskich w maszyny i urządzenia. Dotyczy to hut „Kościszko”, „Półkój”, „Labeda” oraz „Zawiercie”. Konferencja w Katowicach ustaliła również terminy zamówień.

Omawiano ponadto sprawę budowy wielkiej nowoczesnej huty dla przemysłu polskiego na kanale Kłodnickim pod Gliwicami. Huta ta, całkowicie zmechanizowana i oparta na najnowocześniejszych metodach pracy, produkować ma około 1.000.000 ton stali rocznie.

Pomoc przemysłu czechosłowackiego przy budowie tego zakładu obejmie dotychczasowe zakłady elektrowni o mocy 100.000 kw. urządzeń wielkopięcowych oraz ciężkich urządzeń transportowych.

Rumunia nie weźmie udziału w konferencji paryskiej

BUKARESZA, 9.7 (PAP). W środę odbyło się posiedzenie rady ministrów pod przewodnictwem premiera Petru Groza.

Rada ministrów rozpatrzyła zaproszenie otrzymane przez rząd rumuński od rządów Wielkiej Brytanii i Francji w sprawie wzięcia udziału w konferencji paryskiej 12 lipca br.

Rada ministrów postanowiła nie przyjąć tego zaproszenia i upoważniła mimo to spraw zagranicznych do zakomunikowania tej decyzji zainteresowanym rządóm.

Wspólna konferencja gospodarcza PPR i SL województwa śląsko-dąbrowskiego

W Katowicach odbyła się wspólna wojewódzka konferencja gospodarcza PPR i SL, na której byli obecni: wiceminister przemysłu tow. Rumiński, wiceminister rolnictwa ob. Drewnowski, wojewoda generał Zawadzki, wicewojewoda Arka-Bożek, pierwszy sekretarz wojewódzkiego komitetu PPR plk Ochab oraz delegaci powiatowych i gminnych PPR i SL.

W ogłoszonych referatach wiceminister Rumiński oraz wiceminister Drewnowski dali obszerny przegląd zagadnień stojących obecnie przed aktywnym demokratycznym na wsi. Duży nacisk położył mównicy na kwestię rozdziału materiałów przeznaczonych dla wsi w ramach akcji „Przemysł dla wsi”.

Akcja ta powinna objąć przede wszystkim te koła na wsi, które najbardziej potrzebują pomocy państwa. Jednocześnie trzeba dbać o wyeliminowanie wszelkich niedociągnięć, wynikłych z nie dopatrzeń, wadliwości lub wręcz roszkodnie składowi pracującej administracji urzędów ziemskich.

Mównicy, wysunęli ponadto sprawę dbałości o prawidłowe działanie systemu spółdzielczego oraz wzmożenia walki z nadużyciami, z drożyzną i spekulacją na wsi. W akcji tej dużą rolę odegrają społeczne grupy kontrolujące w gminach. Będą one systematycznie przeprowadzały lustrację punktów sprzedaży.

Walka z nadużyciami objmie także kontrolę podziału koni, wpiśpów do hipoteki oraz posiadania ziemi przez niechłopów.

Na konferencji omówiono również ustawę o podatku gruntowym, wyjaśniając, że dla chłopów małych i średnich, obarczonych licniejszą rodziną oraz dla osie rocznych rodzin chłopskich przewidziane są ulgi. Została też wyjaśniona sprawa nabywania na sezon jesienny nawozów sztucznych oraz formy spłaty gotówką i zbożem. Dużą uwagę poświęcono ponadto zagadnieniu podniesienia wydajności pracy na roli oraz kultury rolniczej.

W dyskusji delegaci chłopscy powitali z uznaniem akcję rządu, dążącą do ukrócenia swawoli spekulatorów i szkodym, ków gospodarczych. Wskazywano ponadto na potrzeby swoich gmin, wysuwając postulat podniesienia oświaty rolniczej, rozszerzenia akcji Przysposobienia Rolniczo-Wojskowego na wsi, uruchomienie nowych szkół, opiek nad nauczycielstwem wiejskim, budynkami szkolnymi, otwarcia nowych świetlic i bibliotek.

Jugosławia nie weźmie udziału w żadnym układzie zagrażającym jej suwerenności

BELGRAD, 9.7. (Obsl. wł.). W komentarzu do zaproszenia wyslanego przez Beviną i Bidault, agencja Tanjug stwierdza, że konferencja, która odbędzie się 12 lipca w Paryżu, nie będzie konferencją, w której kraje europejskie będą mogły wystąpić jako państwa suwerenne. Na konferencji tej kraje europejskie zostaną formalnie zapisane do istniejącej już organizacji, na której czele stoi Anglia i Francja.

Stany Zjednoczone chcą zrzucić na setki milionów obywateli Europy wy-czerpanych przez wojnę, trudności kryzysu, który zbliża się w USA.

Organ komunistyczny „Borba” pisze, że pomoc amerykańska ujęta w planie Beviną i Bidault oznacza mieszanie się w wewnętrzne sprawy krajów europejskich i stwierdza, że Jugosławia pragnąc zachować swoją niepodległość, nie chce brać udziału w żadnej kombinacji, która zagrazałaby jej suwerenności.

De Gaulle popiera plan Marshalla i przeznacza poważną rolę Niemcom w tezach swego programu politycznego

PARYŻ, 9.7 (PAP). Gen. de Gaulle wygłosił w Paryżu przemówienie, w którym przedstawił nowe tezy swego programu politycznego. De Gaulle wypowiedział się za utworzeniem Stanów Zjednoczonych Europy pod egidą Francji i Wielkiej Brytanii.

Zaznaczył on, że dla Niemiec przeznaczone w Zjednoczonej Europie bardzo poważną rolę. „Niemcy są systemami Europy” — powiedział de Gaulle, podkreślając, że czas już ustosunkować się pozytywnie do Niemców.

Mówca wypowiedział się za przyjęciem planu Marshalla bez zastrzeżeń. Plan ten — zdaniem de Gaulle’a — przyczyni się do wzmożenia poczucia solidarności narodów europejskich.

Około 20.000 uczestników wzięło udział w dwudniowych uroczystościach polsko - czeskich w Karwinie, zorganizowanych staraniem powiatowego komitetu Komunistycznej Partii Czechosłowackiej w Fryszacie z okazji ośmioletniego podpisania umów między Polską i Czechosłowacją.

Pierwszego dnia odbyło się przedstawienie, odegrane przez zespół „Sleszce-

Uroczystości polsko-czeskie w Karwinie

bo narodního divadla”. Drugiego dnia do licznie zebranych Polaków i Czechów przemówił poseł Gustaw Kliment, podkreślając wielką wagę, jaką przywiązuje naród czeski do sojuszu z Polską.

Imieniem PPR krótkie przemówienie wygłosił tow. Supik z Cieszyna. Uroczystość urozmaiciły występ chóru: czeskiego i polskiego.

Przeciwko knowaniom kolaborantów Jednolitefrontowa manifestacja w Paryżu w dniu 14 lipca

PARYZ, 9.7. (Obsł. wł.). Partia komunistyczna i socjalistyczna departamentu Sekwany wspólnie wezwały ludność Paryża do wzięcia udziału w manifestacji, która odbędzie się dnia 14 lipca pod hasłem czujności przeciwko knowaniom cywilnym i wojskowym kolaborantów, spisku mającemu na celu obalenie republiki.

Zareczyny brytyjskiej następczyni tronu

LONDYN, 9.7. (PAP). — Agencja Reuter donosi, powołując się na źródła miarodajne, że wkrótce zostaną oficjalnie ogłoszone zareczyny brytyjskiej następczyni tronu, księżniczki Elżbiety, z poręcznikiem Filipem Mountbatten, b. księciem greckim, który w czasie wojny przyjął obywatelstwo brytyjskie.

Slub odbędzie się nie wcześniej, niż w październiku br.

LONDYN, 9.7. (PAP). — Zareczyny brytyjskiej następczyni tronu, księżniczki Elżbiety z poręcznikiem Filipem Mountbatten, zostały oficjalnie ogłoszone przez króla Jerzego VI i królową Elżbietę.

Dla kogo ten węgiel? Hariman wzywa Niemców do zwiększenia wydobycia w Zagłębiu Ruhry

ESSEN, 9.7. (Obsł. wł.). Sekretarz handlu USA, Harriman, zwrócił się z apelem do delegatów związku zawodowego górników i do personelu kierowniczego, wzywając ich do zwiększenia produkcji węgla w Zagłębiu Ruhry.

Spisowcy francuscy otrzymali broń z Hiszpanii

PARYZ, 9.7. (PAP). Prasa donosi, że organizatorzy spisku antyrepublikanckiego otrzymywali broń i pieniądze z Hiszpanii. Aresztowani zeznali, że przy pomocy oficerów francuskiej straży granicznej przekroczyli granicę francusko-hiszpańską i otrzymali na terenie Hiszpanii broń, pieniądze i instrukcje.

Radio moskiewskie o układzie gospodarczym polsko-czechosłowackim

MOSKWA, 9.7. (Obsł. wł.). Rozgłoszenia moskiewskie w swym komentarzu stwierdzają, że podpisanie umowy gospodarczej między Polską a Czechosłowacją powiatem zostało z sympatią przez demokratyczną opinię publiczną krajów europejskich, albowiem odegra ona poważną rolę w odbudowie powojennej Europy.

Zdaniem radia moskiewskiego umowa polsko-czechosłowacka jest przykładem umowy nowego typu, wyjącej korzyści z wykorzystania czynników gospodarczych dla presji politycznej lub ograniczania suwerenności narodowej którejkolwiek ze stron.

Bulgaria nie weźmie udziału w konferencji paryskiej Plan inicjatorów konferencji godzi w suwerenność kraju

SOEIA, 9.7. (Obsł. wł.). Bulgaria nie weźmie udziału w konferencji paryskiej. Opublikowany w związku z tym komunikat oficjalnie stwierdza: „Bulgaria rozpoczęła już przeprowadzanie swego własnego planu odbudowy gospodarczej. Gdyby przeprowadzone zostały plany inicjatorów konferencji paryskiej, to realizacja planu gospo-

Denazifikacja przekształca się w nazifikację Oświadczenie komunistów niemieckich amerykańskiej strefy okupacyjnej

BERLIN, 9.7. (PAP). Dziennik berliński „Neues Deutschland” donosi, że w czasie debat w Landtagu heskim (amerykańska strefa okupacyjna) przewodniczący frakcji komunistycznej Leo Bauer oświadczył, iż członkowie partii komunistycznej nie będą brać udziału w pracach sądów denazifikacyjnych. Uzasadniając powyższe stanowisko partii Bauer podkreślił, że „denazifikacja” w strefie amerykańskiej przekształca się w „nazifikację”. Następnym tego stanu rzeczy jest fakt, że reforma rolna w strefie amery-

Rząd grecki wywołuje incydenty graniczne aby odwrócić uwagę od przyczyn ruchu partyzanckiego Projekt rezolucji Gromyki na Radzie Bezpieczeństwa

NOWY JORK, 9.7. (PAP). — Delegat radziecki Gromyko wygłosił we wtorek na popołudniowym posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa półtoragodzinne przemówienie, w którym zakwestionował bezstronność sprawozdania komisji bałkańskiej ONZ i wykalzył, powołując się na wyniki śledztwa, że oskarżenia jakoby północni sąsiedzi Grecji zbroili i szkolili partyzantów greckich, są nieuzasadnione. Zdaniem Gromyki rząd grecki sam wywołuje incydenty graniczne, by odwrócić uwagę opinii światowej od prawdziwych przyczyn ruchu partyzanckiego w Grecji.

Delegat radziecki zgłosił jednocześnie projekt rezolucji w sprawie zatargu grecko-jugosłowiańskiego - bułgarskiego. Rezolucja ta stwierdza, że: 1) rząd grecki jest odpowiedzialny za incydenty na granicy jugosłowiańskiej, albańskiej i bułgarskiej, 2) główną przyczyną obecnej, napiętej sytuacji w Grecji północnej jest wzmożenie napięcia walki między narodem greckim, a siłami antydemokratycznymi, zgrupowanymi wokół obecnego reżimu greckiego, 3) obecna sytuacja w Grecji jest w znacznym stopniu wynikiem ingerencji obcej w wewnętrzne sprawy greckie, co wykorzystują w swych celach antydemokratyczne siły greckie, w dużej mierze skompromitowane współpracą z okupantem w czasie wojny.

Projekt rezolucji radzieckiej proponuje dla uregulowania stosunków między Grecją i jej północnymi sąsiedziami:

- 1) aby rząd grecki zaprzestał organizowania incydentów na granicy Albanii, Bułgarii i Jugosławii,
- 2) aby nawiązał normalne stosunki z Albanią i Bułgarią oraz znormalizował swe stosunki dyplomatyczne z Jugosławią,
- 3) aby wszystkie zainteresowane rządy zawarły dwustronne umowy dla likwidacji spornych kwestii granicznych,
- 4) aby rząd grecki zalał w sąsiedziach sprawę uchodźców na podstawie wzajemnego porozumienia,
- 5) aby rząd grecki wydał zarządzenia, likwidujące wszelką dyskryminację ludności macedońskiej i albańskiej w Grecji północnej i wreszcie
- 6) aby rządy Grecji, Albanii, Bułgarii

Stany Zjednoczone nie będą w stanie pokryć europejskiego niedoboru zboża Dalsze dostawy żywności dla Niemiec

PARYZ, 9.7. (PAP). — W środę rozpoczęła się w „Grand Palais” Światowa Konferencja Żywnościowa, z udziałem delegatów 33 krajów. Konferencja przedyskutuje sprawę rozdziału zbiorów ze starych lat w skali światowej oraz będzie się starała znaleźć środki zapobieżenia ewentualnemu kryzysowi żywnościowemu na świecie.

Obrody konferencji zajął premier rządu francuskiego, Ramadier, który wygłosił krótkie przemówienie powitalne. Przewodniczącym Komitetu Wykonawczego Organizacji Wżywienia i Rolnictwa ONZ, prof. Andre Mayer, stwierdził, że racjonalne żywności w wielu krajach na świecie jest w dalszym ciągu niezbędne.

Rząd de Gasperi nieszczeńciem dla Włoch

RZYM, 9.7. (Obsł. wł.). Palmiro Togliatti wygłosił na posiedzeniu komiteu wykonawczego włoskiej partii komunistycznej przemówienie, w którym oświadczył, że obecny rząd de Gasperi prowadzi do wojny domowej. „Wrogowie klasy pracującej — powiedział Togliatti — czynią wszystko, co leży w ich mocy celem sprowokowania robotników i użycia policji przeciwko przywódcom ruchu robotniczego.”

Korespondent Reutera pisze, że jednomyślny rząd de Gasperi zdążył już doznać w czasie swego krótkiego istnienia wielu wstrząsów. Rząd ten doprowadza do stanu wrzasku.

Polityka lewicy wydaje się dążyć do tego by zmusić de Gasperi do dymisji lub do zaproszenia komunistów i socjalistów do ponownego wstąpienia do rządu.

Generalna Konfederacja Pracy wyśtosowała niedawno do rządu następujące żądania: powstrzymanie niestannego wzrostu kosztów utrzymania, kontrolę cen, ukrócenie spekulacji oraz wprowadzenie zróżnicowania w

Kontrolowanie państw Europy warunkiem udzielenia pomocy przez USA

LONDYN, 9.7. (PAP). — W londyńskich kołach politycznych podaje się szczegóły rozmów, jakie podsekretarz stanu, Clayton, przeprowadził z rządem brytyjskim w sprawie planu Marshalla.

Rząd brytyjski poinformował Claytona, że Wielka Brytania będzie mogła rozpocząć eksport węgla do innych krajów europejskich dopiero w roku 1950. Informacje te, jak podają w kołach londyńskich, zaskoczyły Claytona, który oczekiwał bardziej optymistycznie możliwości eksportu węgla Wielkiej Brytanii i rolę, jaką wycelowo brytyjski mógłby odegrać przy opracowaniu europejskiego planu gospodarczego.

W kołach tych utrzymuje się również, że między Stanami Zjednoczonymi a Wielką Brytanią zarysowały się pewne różnice zdań w sprawie brytyjskiego wkładu w surowcach i towarach na rzecz odbudowy Europy. Rząd brytyjski wychodzi z założenia, że Wielka Brytania sama potrzebuje pomocy, natomiast w Waszyngtonie uważa się, że Wielka Brytania jest w stanie dostarczać Europejskim pewnych surowców i gotowych produktów.

WASZYNGTON, 9.7. (PAP). — Rzecznik Departamentu Stanu oświadczył na konferencji prasowej, że plan Marshalla przewiduje w zasadzie pomoc amerykańską dla Europy jako całości.

W najbliższych dniach rozpoczynamy na łamach „Głosu Wyrzeża”

DRUK WIELKIEGO CYKLU ARTYKUŁÓW

o.

ATOM — potęga przyszłości

w których uczeni belgijscy, francuscy i radzieccy wypowiadają się o problemach energii atomowej

Jugosławii; informowały Radę Bezpieczeństwa co trzy miesiące o realizacji powyższych założeń Rady. Rezolucja może się ponadto, by Rada Bezpieczeństwa spowodowała wycofanie wojsk obcych oraz cudzoziemskiego personelu wojskowego z Grecji, gdyż jest to konieczne dla poprawy stosunków Grecji z jej sąsiedziami i powstania demokratycznej rządu greckiego oraz rozliczenia nadzór nad pożyczkami, otrzymywanymi przez Grecję.

Następne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa i dalsza dyskusja nad sprawozdaniem komisji bałkańskiej odbędą się w czwartek.

LONDYN, 9.7. (PAP). — Agencja Reutera donosi z Aten, że we wtorek podpisana została umowa w sprawie pomocy amerykańskiej dla Grecji. Ze strony amerykańskiej umowę podpisał Lincoln Mac Veagh, ze strony greckiej premier Maximos.

LONDYN, 9.7. (PAP). Agencja Reutera donosi, że liczba aresztowanych członków partii lewicowych podniosła się w środę wieczorem do 2400 osób. Wszyscy aresztowani zostali deportowani na wyspę Spithalis.

Zjednoczenie Greckich Partii Lewicowych ogłosiło apel do demokratycznych sił w krajach eksportujących, w którym protestuje przeciwko represjom i aresztom. Apel stwierdza, że uścisk faszystowski - monarchistyczny rządu greckiego wzmaga się. Rząd próbuje przez kłamliwą propagandę i niedźkie represje zrzucić na siebie odpowiedzialność za politykę, która jest przyczyną wojny bratobójczej.

LONDYN, 9.7. (PAP). Agencja Reutera donosi z Aten, że liczba aresztowanych sięga 2 tysięcy osób. Wśród aresztowanych znajdują się znany bojownik ruchu oporu, członek partii liberalnej gen. Solon Gregoriades, oraz wielu członków Unii Ludowo-Republikańskiej i greckiej partii socjalistycznej.

Przypuszcza się ogólnie, iż ostatnie aresztowania są częścią zakrojonej na szeroką skalę akcji represyjnej przeciwko zwolnikom demokratycznym w Grecji, w związku z zapowiedzią utworzenia nowego rządu greckiego. Uchwała w sprawie podjęcia takiej akcji zapadła ponoć na posiedzeniu rady ministrów, odbytym we wtorek w nocy.

ATENY, 9.7. (Obsł. wł.) — Wszystkie budynki rządowe jak telegrafy, telefony, poczta, banki i wszystkie skrzyżowania ulic w Atenach chronione są przez oddziały wojskowe o niespotykanej dotychczas sile. Setki samochodów ciężarowych zwożą do komisaratów zatrzymane osoby cywilne i wojskowe. Wydaje się, że do akcji rzucono wszystkie siły, jakie znajdowały się do dyspozycji.

ATENY, 9.7. (Obsł. wł.) — Wszystkie budynki rządowe jak telegrafy, telefony, poczta, banki i wszystkie skrzyżowania ulic w Atenach chronione są przez oddziały wojskowe o niespotykanej dotychczas sile. Setki samochodów ciężarowych zwożą do komisaratów zatrzymane osoby cywilne i wojskowe. Wydaje się, że do akcji rzucono wszystkie siły, jakie znajdowały się do dyspozycji.

NOWY JORK, 9.7. (PAP). Pełniący obowiązki sekretarza generalnego ONZ Adrien Pelt oświadczył, że Organizacja Narodów Zjednoczonych nie została zaproszona do wysłania obserwatora na konferencję paryską w sprawie dalszej dyskusji nad planem Marshalla. Organizacja będzie informowana o przebiegu konferencji przez delegatów rządu francuskiego i brytyjskiego.

150.000 więźniów politycznych w faszystowskiej Hiszpanii Referendum gen. Franco jawnym nadużyciem

NOWY JORK, 9.7. (PAP). W związku z ostatnim referendum w Hiszpanii przedstawiciel hiszpańskiego rządu republikańskiego w Waszyngtonie oświadczył, iż rząd jego potwierdza swą nieodwołalną decyzję prowadzenia, przy użyciu wszelkich dostępnych mu środków, walki w celu obalenia dyktatury Franco oraz zapobieżenia wprowadzeniu w Hiszpanii innego ustroju niż republikański, bez uprzednich wyborów.

Okręślając niedzielne referendum, jako „jawne nadużycie i drwiny z demokracji”, rzecznik rządu republikańskiego podkreślił, że wyznaczenie nie może być uznane, jako „wyraz manifestacji ludności na rzecz Franco”.

Rzecznik zaznaczył, iż rząd republikański nie zamierza uciekać się do wojny domowej, lecz spodziewa się, że

KRONIKA POLITYCZNA

PRZYJĘCIA W MSZ Minister spraw zagranicznych, Zygmunt Modzelewski, przyjął w dniu wczorajszym ambasadorów: Francji, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i ZSRR w Warszawie, których po wiadomości o negatywnej decyzji Rządu polskiego co do wzięcia udziału w konferencji paryskiej, wręczając im jednoznacznie noty identyczne treści.

O decyzji Rządu polskiego wiadomościomone zostały Rządowi Czechosłowacji i Jugosławii.

Minister spraw zagranicznych, Zygmunt Modzelewski, przyjął w dniu wczorajszym posła Danii w Warszawie, p. Knut Aage Monrad-Hansena.

P. o. dyrektora departamentu politycznego, dr Tadeusz Zebrowski, przyjął w dniu wczorajszym posła Bułgarii w Warszawie, p. Pavel Tagaroffa.

Ambasador RP w Moskwie, Marian Naszkowski, opuścił po kilkudniowym służbowym pobycie w dniu wczorajszym Warszawę, udając się z powrotem do Moskwy.

Ambasador USA złożył listy uwierzeliłające Prezydentowi RP

W dniu 9 bm. o godz. 16 ambasador i minister pełnomocny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w Warszawie, p. Stanton Griffith, przybył do Belwederu w towarzystwie dyrektora protokółu dyplomatycznego MSZ, Adama Gubrynowicza i członków ambasady w celu złożenia listów uwierzeliłających Prezydentowi R. P.

W uroczystości złożenia listów uwierzeliłających, uczestniczyli: minister spraw zagranicznych, Zygmunt Modzelewski, p. o. dyr. departamentu politycznego MSZ, dr Tadeusz Zebrowski, szef Kancelarii Cywilnej, szef Kancelarii Wojskowej oraz członkowie Kancelarii Cywilnej Prezydenta R. P.

Urzednicy amerykańscy otrzymali polskie ordery

BERLIN, 9.7. (PAP). — W gmachu Polskiej Misji Wojskowej w Berlinie odbyła się dnia 9 lipca uroczystość dekoracji orderami polskimi urzędników amerykańskiego zarządu wojskowego w Niemczech, którzy odznaczyli się swoją współpracą z Polską Misją Rewindykacyjną oraz polską delegacją prawniczą w Norymberdze.

Centralny Komitet Stronnictwa Demokratycznego w nowym składzie

W dniu 8 bm. odbyło się posiedzenie plenarne Centralnego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego w nowym składzie, powołanym przez Radę Naczelną SD w dniu 2 czerwca br.

Centralny Komitet uconstytuował się jak następuje: prezes — min. Wincenty Rzymowski, I wiceprezes — wicemarszałek Waclaw Barcikowski, II wiceprezes — minister Włodzimierz Lechowicz, sekretarz gen. — wicemin. Leon Chajm, członkowie prezydium: wiceminister Eugenia Krasowska, minister Jan Rabanowski, skarbnik ob. Z. Tomczak, kierownik wydziału organizacyjnego — pos. Karol Strzałkowski, kierownik wydziału prasy i propagandy — pos. Marek Arczyński, kierownik wydziału społeczno-zawodowego — pos. Jerzy Jodłowski, kierownik wydziału personalnego — pos. Lesław Wysocki.

Komitet polityczny stanowią: min. Rzymowski, wicemarszałek Barcikowski, wiceminister Chajm, pos. Arczyński, pos. Jodłowski i pos. Wysocki.

Zgromadzenie Generalne ONZ podejmie odpowiednią akcję przeciwko gen. Franco na najbliższej swej sesji.

NOWY JORK, 9.7. (PAP). James Mervittes, dyr. Hiszpańskiego Biura Informacyjnego w Nowym Jorku, oświadczył, że według danych statystycznych, dostarczonych przez ruch podziemny w Hiszpanii, ilość więźniów politycznych wynosi obecnie 150 tys.

W okresie od stycznia do maja br. stracono w Hiszpanii pod zarzutem „przestępstw politycznych” 138 osób.

MADRYT, 9.7. (Obsł. wł.). Jak stwierdzono oficjalnie, białe kartki wrzucone do urn wyborczych podczas referendum w Hiszpanii, uznane zostały przez rząd za głosy opowiadające się za prawem sukcesyjnym.

Rumunia składa wniosek o przyjęcie do ONZ

BUKARESZT, 9.7. (PAP). — Rada Ministrów upoważniła ministra spraw zagranicznych, Tatarsu, do przesłania do sekretariatu ONZ wniosku Rumunii o przyjęcie w poczet Narodów Zjednoczonych.

Krwawe rozruchy w Kalkucie Liczni zabici i ranni

KALKUTA, 9.7. (Obsł. wł.). Jak donosi komunikat rządowy z Bengalu, w Kalkucie wybuchły wczoraj uliczne zamieszki, w których 16 osób zostało zabitych a 51 rannych. Policja zmuszona była sześć razy otwierać ogień celem rozproszenia tłumów, które usiłowały wstrzymać ruch.

W centrum Kalkuty ludność zaczęła strzelać z broni maszynowej do autobusów, zabijając cztery osoby. Znotowano też kilka wypadków rzućcia kwasów żrących i bomb.

KALKUTA, 9.7. (Obsł. wł.). W Kalkucie zaprowadzono dziś godzinę poli-

Premier Lech Jankowski

WIADOMY WARSZAWA

POGODA

Prognoza na dzień 10 lipca br.:
Zachmurzenie zmienne, na ogół duże, z przelotnymi opadami i możliwością lokalnych burz.
Temperatura w ciągu dnia od 16 st. do 24 st. Slabe, na północy umiarkowane wiatry z kierunków południowych i południowo-zachodnich.

SZKOLENIE TECHNIKÓW BUDOWLANYCH

7 bm. odbyła się uroczystość zakończenia cyklu wykładów, organizowanych przez Warszawską Dyрекcję Odbudowy dla kierowników budowy i ich zastępców.

Spółród 76 zgłoszonych słuchaczy ukończyło kurs 29, z których 12 otrzymało jako wyróżnienie — książki techniczne.

Rozdania świadectw dokonał dyrektor W. D. O., inż. St. Michotek.

UWAGA! ABSOLWENCI KONSERWATORIUM

Rektor Kazuro prosi wszystkich, którzy ukończyli w Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Warszawie Wydział Nauczycielski VIB o zgłoszenie pisemne do Konserwatorium Muzycznego w Warszawie, Profesorska 6, z podaniem danych, dotyczących miejsca pracy, zajmowanego stanowiska oraz prowadzonych zespołów.

WCZEKIANY DESZCZ

Wczoraj w godzinach popołudniowych zaczął padać w Warszawie tak niezwykłe ulewne deszcze, jakby nastąpiło oberwanie chmury.

Nawet główne ulice stolicy zamieniały się w ciągu kilku minut w obrzymie jeziora. Nastąpiła zupełna ciemność, jak w dniach potopu. Samochody z zapalonymi światłami posuwały się ledwie truchcikami. Po powrocie z pracy mieszkancy uszkodzonych kamienic musieli skakać w pokojach po stołach i krzesłach — podłoga bowiem zatęgnęła. W wielu miejscowościach podwarszawskich przeszły lokalne burze. Gdyby tak wcześniej!

Diaczego Agri kuleje?

Kiedy Zarząd Miejski realizuje swoje uchwały?

Sprawa „Agri” wylęgła znowu na ostatnim plenum Stolecznej Rady Narodowej. Usłyszeliśmy dwie wypowiedzi. Jedną przewodniczącego komisji finansowo-gospodarczej, który wyjaśnił przyczyny obecnego niedomagań przedsiębiorstwa. Drugą jednego z radnych, który podał surowe krytyce gospodarke agrolivarską. Radny powołał się m. in. na fakt, że krowy w majątkach „Agri” dają po 2 litry mleka dziennie i często zdychają.

Trzeci błąd to przydzielenie „Agri” majątków nierentownych, nadających się do zalęśnienia lub parcelacji, a potrzebnych Zarządowi Miejskiemu w ogóle. Wiele do życia pozostałyby również sprawy personalne. Majatkami niejednokrotnie zarządzali byli właściciele ziemscy, którym nie tylko nie zależało na dobrym gospodarowaniu, ale wręcz odwrotnie. Zagadnienia personalne zostały już w poważnym stopniu rozwiązane.

Poprawia się

„Agri” jest naturalnie jak dotychczas pozycją deficytową. Przyczyna tej deficytowości są wymienione wyżej błędy, duże wkłady w ziemię, nadużycia wskaźnik słabej kontroli, grabieżce oraz pewne wady natury organizacyjnej.

Są jednak i osiągnięcia. Podjęto znacznie gospodarstwa rolne, rozwija się warzywnictwo, założono sześć obor wydajnych, hodowlę bydła licencjonowanego i hodowlę zrebiał. Sieć agrolivarskiego handlu półhurtowego i detalicznego przetrworz własnych, obejmując coraz szerzej stolice i wpływa korzystnie na obniżkę cen rynkowych (np. warzyw).

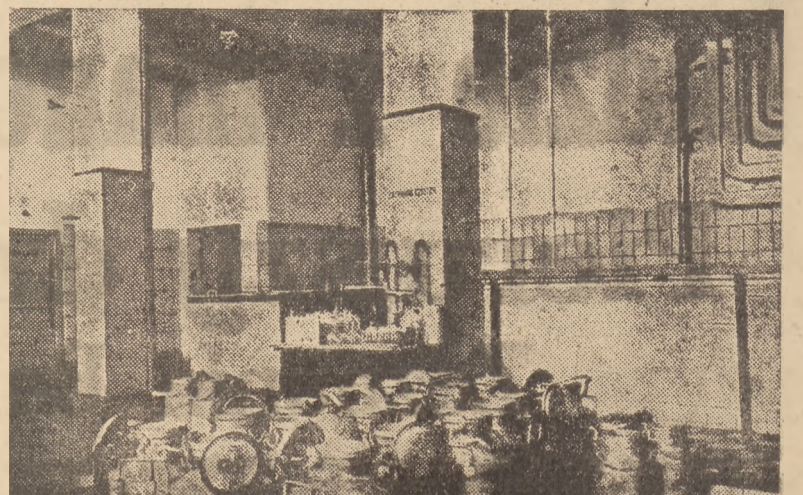
Uruchomiono Mleczarnię Miejską przy ul. Krochmalnej 73 oraz ulepszone i zmontowano nowoczesną fabrykę przetworów warzywno-owocowych w Wilanowie i LIPCA URUCHOMIŁ „AGRI”. MLECZARNIA W REGULACH, KTÓRA CODZIENNIE DOSTARCZA WARSZAWIE OKOŁO 600 LITRÓW MLEKA (W SUMIE DOSTARCZA „AGRI” NA RYNEK WARSZAWSKI 7.000 LITRÓW MLEKA DZIENNIE).

Trzeba to wreszcie zrobić

„Agri” mógłby być przedsiębiorstwem politycznym i zdrowym. Może i powinien mieć poważny udział w zaopatrzeniu

miasta w produkty rolne, ogrodniczo-warzywno i maślane. Aby jednak uzdrowić gospodarke „Agri” musi się ustalić kierunek i zakres jego działalności. Muszą zostać uregulowane kwestie prawne, musi być zapewniony niezbędny kapitał obrotowy. I co najważniejsze, należy wyłączyć i zreorganizować nierentownych 25 gospodarstw, będących obecnie jedynie zawaładą dla gospodarki „Agri”.

Najwyższy czas, ażeby przedsiębiorstwo weszło już w fazę gospodarki stabilizowanej i planowanej. (kg)

Mleczarnia „Agri” przy ul. Krochmalnej. Widok wnętrza sali odbierającej

Nowe porządki w ruchu ulicznym

Ponowna rejestracja i przestemplowanie prawa jazdy

Zreorganizowany Wydział Ruchu i Motoryzacji otrzymał szerokie kompetencje. Jemu podlega wszystkie sprawy zarówno pojazdów mechanicznych jak i konnych.

Dotychczas system rejestracji pojazdów mechanicznych był dość zawyży i skomplikowany. Dlatego panował na tym odcinku balaagan. Obecnie stało się rzeczą konieczną przeprowadzenie ponownej rejestracji wszystkich pojazdów mechanicznych w całej Polsce. Ta ponowna rejestracja pojazdów trwać będzie do końca br.

Już w bieżącym miesiącu

Wydanie prawa jazdy dla sokołów podjęte zostało jeszcze w 1944 roku na Pradze przez tamtejsze starostwo. Ponieważ wydanie „ezwoleń od jazdy” otrzymywało wiele osób, które nie posiadały dostatecznych kwalifikacji. Z tych powodów Wydział Ruchu i Motoryzacji zarządził przestemplowanie wszystkich praw jazdy, zarówno zielonych jak i czerwonych.

Przestemplowanie to zacznie się już dnia 15 bm. i trwać będzie przez okres czterech miesięcy. Szczegółowe instrukcje w tej sprawie ukażą się na murach miast i w prasie — za parę dni. Wszyscy będą się musieli zgłaszać w ściśle określonym terminie. Zwraća się uwagę, że osoby, które nie stawiają w wyznaczonym przez Wydział Ruchu i Motoryzacji dniu tracą automatycznie prawo jazdy.

Ulice główne

W celu usprawnienia ruchu wprowadza się w stolicy pojęcie ulicy głównej, tzn. takiej, na której odbywa się ruch uprzywilejowany. Jako ulice główne wyznaczono w Warszawie: ul. Marszałkowską, ul. Żelazną, ul. Krakowską, ul. Sileską, ul. Chałubińskiego, ul. Jerozolimską, ul. Aleje Sikorskiego i ul. Targową. W miejscu wylotu bocznych ulic na główną ulicę zostają stała wione znaki drogowe (żółty trójkąt w czarnej obwódce szóstkiem ku dół).

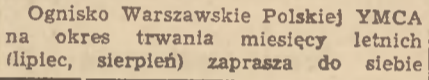
YMCA zaprasza młodzież warszawską na letnie wakacje

Ognisko Warszawskie Polskiej YMCA na okres trwania miesięcy letnich (lipiec, sierpień) zaprasza do siebie

te młodzież, która nie mogła wyjechać na obozy i kolonie letnie. Polska YMCA w ustalonych godzinach bezpłatnie oddaje do dyspozycji swoje boisko wraz ze sprzętem i instruktorem tej właśnie młodzieży.

Prócz tego Ognisko Warszawskie Polskiej YMCA przypomina, że zapisy na naukę pływania trwają nadal. Nauka pływania odbywa się na przystani Polakiej YMCA przy Wałe Miedzeszyńskim.

Zapisy tak na boisko jak i na naukę pływania przyjmuje Sekretariat Wydziału Wychowania Fizycznego Ogniska Polskiej YMCA, ul. Konopnickiej 6 w godzinach 10—14 i 18—19.

(w. b.)

Państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski powstaje z inicjatywy Kuratorium Okr. Warsz.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego w r. szk. 1947/48 organizuje w Warszawie dla certyfikowanych kwalifikowanych nauczycieli z m. War-

szawy i powiatów pobliskich popołudniowy Wyższy Kurs Nauczycielski w grupach:

- 1) język polski z językiem obcym — angielskim lub rosyjskim,
- 2) matematyka z fizyką,
- 3) wychowanie fizyczne z przyrodą lub geografią,
- 4) śpiew z językiem polskim lub historią.

Podania należy wnosić drogą służbową do Kuratorium do dnia 10 sierpnia. Czas trwania nauki 10 miesięcy. Słuchacze W.K.N. korzystają ze specjalnych udogodnień.

Wykłady rozpoczynają się w dniu 6 września 1947 r. Bliższych informacji udziela Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego, Wydział Kształcenia Nauczycieli, Marszałkowska 6.

Teatry

TEATR POLSKI Karasia 2 o godz. 18. „Wilki i owce”.
TEATR ROZMAITOŚCI (Marszałkowska) „Zaczarowane Koło” J. Rydla.
MALWA (Marszałkowska 81) godz. 18 „Wiele hałasu o nic” wg Szekspira.
„POWSZECHNY” (Zamojskiego 20) godz. 18 „Trasa”.
TEATR MUZYCZNY D. W. P. (Królewska 13) — „Siedem śmiechów głównych” (z udziałem teatru „Siedem Kotów” z Krakowa).
JASKÓLKA (Marszałkowska 69) o godz. 18 „Sprawa Moniki”.
„STUDIO” (Karowa 31) o godzinie 18.30 „Świat dzień i noc” z Karasińską i Kuliszkiewicz.
TEATR DZIECI WARSZAWY „STUDIO” (Karowa 31) w czasie wakacji szkolnych nieczynny.
WOLSKI TEATR REWII (Wolska 6): nieczynny, remont.
TEATR COMEDIA (Szwedzka 2-4): przez lipiec nieczynny.
TEATR GULIWER (Królewska 13): teatr nieczynny do 8 sierpnia.
BALET JANUSZKOWSKICH W WARSZAWIE
W sobotę, 12 lipca o godz. 20-21 i w niedzielę, 13 lipca dwukrotnie: o godz. 11.30 i 14.30 odbędzie się pod protektoratem ministra kultury i sztuki WYSTĘPY BALETU T. i C. Januszkowskich (Stadium Choreograficzne w Białymsoku).
Bogaty program zapowiada się bardzo interesująco.

Pana dyrektora

nie ma

Pokój kierownika resortu w Zarządzie Miejskim. Drzwoni telefon. Sekretarka kierownika resortu podnosi słuchawkę.

- Tu sekretarka kierownika resortu.
- Czy zastąpił pana kierownika?
- Nie, nie ma go chwilowo.
- A kiedy będzie?
- Nie wiem.
- A o której mógłby jeszcze raz zadzwonić?
- Nie mogę panu powiedzieć. Proszę się jutro poinformować.
- Może wobec tego pani powtórz, że dzwonił dyrektor...
- Aha, dzień dobry, panie dyrektorze. Nie wiedziałam s kim mam przyjemność. Pan kierownik jest w tej chwili w referencie. Już przelaczam pana dyrektora.
- ***
- Dyrekcja ... Cerberwojny filmuje drzwia do pokoju sekretarki pana dyrektora.
- Czy zastąpił pana dyrektora?
- Owszem, jest, ale zajęty.
- Jak długo będę musiał czekać?
- Nie wiem. Pan dyrektor ma konferencję.
- O której mógłby się zgłosić?
- Najlepiej niech pan przyjdzie jutro.
- No trudno, proszę tylko powtórzyć przy sposobności, że był dyrektor departamentu...
- A, to pan dyrektor... W tej chwili, szkodła, że pan dyrektor nie powiedział, z kim mam przyjemność. Zaraz zamelduję.
- Ochodzi. Wraca. — Proszę pana dyrektora.
- ***
- Ministerstwo ... Pokój dyrektora departamentu. Pusto uszędzie, głucho uszędzie. Dyrektor spóźniona śniadanie, sekretarka spóźniona śniadanie, wojny spóźniona śniadanie. Telefon drzwoni. Wożny (żuje —).
- Tu ministerstwo...
- Poproszę dyrektora...
- Dyrektor zajęty. Poproszę sekretarkę do telefonu.
- Sekretarka (żuje). — Pan dyrektor dziś bardzo zajęty, a kto mówi?
- Tu wiceprezydent miasta...
- A (przejawia żud) w tej chwili poproszę pana dyrektora.
- Dyrektor (przejawia żud). Stucham, obywatelu wiceprezydencie.
- ***
- Pytanie: Jeżeli nie jest się dyrektorem departamentu, zastępcą dyrektora departamentu, referentem, kierownikiem, doradcą, wiceprezydentem a zwykłym szarym mieszkańcem miasta stołecznego Warszawy, czy ma się możliwość, a co więcej, prawo być przyjętym przez dyrektora departamentu, zastępcę dyrektora departamentu, referenta, kierownika, doradcę, wiceprezydenta?

Budowa bocznicy kolejowej na Okęciu dobiega końca

Roboty przy budowie bocznic kolejowej Okęcie-Pole Mokotowskie dobiegają już końca. W chwili obecnej Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich S.P.B. układa tory stacji ładunkowej dla Centrali Materiałów Budowlanych na odcinku pomiędzy Rakowiecką i Polną.

Bocznicą będzie oddana do użytku

w końcu bieżącego miesiąca. To samo przedsiębiorstwo kilkanaście dni temu zakończyło roboty złecone przez M.Z.K. przy zwałęniu torów tramwajowych na ul. 6 Sierpnia pomiędzy Placem Zbawiciela a ul. Polną. Rozpiętość torów wynosi obecnie 1,435 m zamiast poprzedniej szerokości — 1,525 m. (g)

Kradzież unrowskiego transportu cyny

Milionowa afera szajki sabotażystów

Cyna jest jednym z podstawowych surowców dla produkcji przem. ciężkiego, toteż poważnie jej ilości importuje się regularnie z zagranicy. Niedawno do portu w Gdyni zawiążył właśnie statek, który oprócz innych artykułów unrowskich przwiwoził 50 ton cyny, przeznaczonej dla hut śląskich. Od daty nadejścia transportu upłynęło jednak sporo czasu, a Śląsk nie mógł się doczekać cennego surowca. Zainterpelowano więc w tej sprawie Ministerstwo Przemysłu. Ministerstwo zwróciło się z koleo o wyjaśnienie do Centrali Biura Odbioru Transportów Morskich. I wówczas „bomba bełkna”. Odpowiedź Centrali brzmiała:

„Cyna została przecież na zlecenie Min. Przemysłu wydana dla Zjednoczonych Zakładów Metalurgicznych”. Ponieważ Ministerstwo nie wydawało podobnego zlecenia, śledztwo w tej sprawie zostało przekazane władzom bezpieczeństwa.

Zamiast na Śląsk do Warszawy

Energiczne dochodzenie wkrótce przyniesie rezultaty. Okazało się, że kradzież cyny była afera, w którą zamieszanych było szereg osób. Głównym inicjatorem był notoryczny przestępca, poszukiwany już za inne sprawy przez organa bezpieczeństwa — niejaki Lipiński Wiktor.

Afera z cyną uszachował z dyrektorem oddziału gdynińskiego BOSTM — Salec. śląskim Zygmunt. Dobranu wspólnicy omówili szczegółowo cały „gry-plan” i w chwili nadejścia cyny, przystąpili do jego realizacji. Dyr. Salec i śląski do pomocy Lipińskiemu wydelegował swego zaufanego pracownika Tekiela.

Tego samego dnia, kiedy statek z tran sportem związał do portu, Lipiński wysłał do Centrali BOSTM elastyczny telefonogram Min. Przemysłu. Fikcyjne zarządzenie polecało wydać całą partię cyny dla równie fikcyjnej firmy „Zjednoczone Zakłady Metalurgiczne” w Warszawie. Następnego dnia 50 ton cyny załadowano na cztery wagony i ślad po nich zaginęł.

Przemysłu.

Arrestowana szajka aferzystów po- ciągłania będzie do surowej odpowiedzialności, gdyż kradzież cennego surowca była zarazem sabotażem gospodarczym. Straża 50 ton cyny naraziłaby bowiem na szkody materialne nie tylko Skarb Państwa, ale spowodowałaby zastój w produkcji, a tym samym, kolosalne straty gospodarcze. (g)

Radio

Dnia 11 lipca 1947 r. piątek.
6.00 Sygn. czasu. 6.15 Dzien. poran. 6.30 Muz. poran. 7.15 Wlad. poran. 7.35 Muzyka. 8.15 Wyt. dia nauczycieli. 12.05 Straszcz. dzien. poran. 12.10 Pieśni Lud. 12.25 Muz. dia wsi. 12.35 Muz. klasyczna. 13.10 Aud. oblad. 15.00 Muz. tanecz. 15.20 Słuch. dia dzieci pt. „Nie świeć garnki lepia”. 16.00 Dzien. popoł. 16.20 Polska pieśń ludowa w wyk. Zeńskiego Zespołu Wokalnego P. R. 16.35 Aud. dia chorych w oprac. M. Reksa. 17.00 Konc. dia przodowników swiata pracy. 17.45 Aud. dia młozd. „Świat w kolorach”. 18.00 Muz. lekka. 19.00 „Wesele Krakowskie”. — Marian Rudnicki. 20.15 Muz. lud. w wyk. Ork. Rozg. Pozn. 21.00 Dzien. wiecz. 21.30 Muz. lekka. 21.40 Lekkie utwory fortep. w wyk. W. Karwińskiego. 21.55 „Chłop”. — Reymonta. 22.10 Wlad. sport. 22.15 Muz. tanecz. 23.00 Ostatnie wiad. 23.20 Muz. rozryw. 24.00 Hymn.

Przypominamy zapalonym amatorom tego sportu, że w parku można rower jedynie prowadzić „pod rączkę”. (w. b.)

KRONIKA PRACY

ZEBRANIE AKTYWU PPR I PPS DZIELNICY ŚRÓDMIEŚCIE
Dnia, 10 lipca o godz. 16.30 w lokalu Komitetu Dzielnicowego PPS (Mokotowska 51) odbędzie się zebranie aktywu PPR i PPS Dzielnicy Śródmieście, na którym referat nt.: „Jedynolity front klasy robotniczej” wygłosi tow. Zolotow.

ODPRAWA DZIESIĘTNIKÓW DZIELNICY ŚRÓDMIEŚCIE—PÓLNOC
Komitet Dzielnicowy Śródmieście—Północ zawiadamia, że dnia, 10 lipca o godz. 17 w lokalu KD (Senatorska 42) odbędzie się odprawa dziesiętników.

ZEBRANIE KOŁA PRELEGENTÓW DZIELNICY POWISŁE
W piątek, 11 lipca o godz. 16 w lokalu Komitetu Dzielnicowego Powiśle (Czerwonego Krzyża 21/23) odbędzie się zebranie koła prelegentów dzielnic. Obecność tow. prelegentów obowiązkowa.

ZEBRANIE KOMITETU DZIELNICOWEGO OCHOTA
Komitet Dzielnicowy Ochota zawiadamia, że w piątek, 11 lipca o godz. 17 w lokalu KD (Niemcewicza 9) odbędzie się zebranie członków Komitetu Dzielnicowego Ochota.

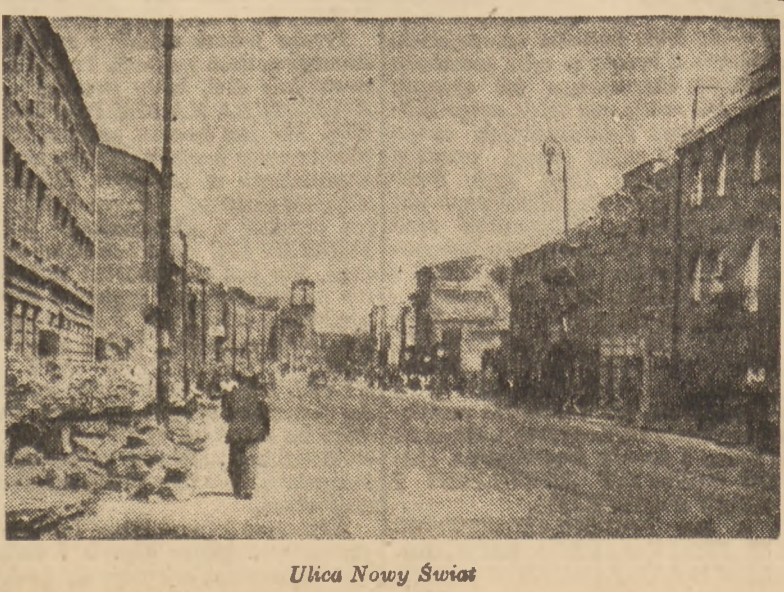
600 kg mosiądzu dziennie

Nowy piec wybudowany przez pracowników P.K.P.

Pracownicy odlewni mosiężnej PKP na Bródnie oddali wczoraj do użytku nowy, całkowicie przez siebie wykonany piec do wytapiania mosiądzu. Do dnia wczorajszego w odlewni był czynny jedynie piec dolowy.

Projekt wybudowania nowego pieca wyszedł od pepperowców. Nie zrażali się oni brakiem planów, surowca i poparcia. Kierownik odlewni, tow. Wójcik, jego zastępca, tow. Żuchowicz oraz tow. Buchwald, odtworzyli z pamięci bez pomocy techników i inżynierów plany dawnego, zniszczonego przez Niemców pieca. Tow. Fijałkiewicz, murarz, wybudował skomplikowane podmurowanie, tow. Wójcicki zmontował piec, a tow.

tow. Komorowski i Rudyński wykonali roboty elektryczne.
Wczoraj o godzinie 10 piec zaczął pracować. Może on łatwo przetopić 600 kg mosiądzu dziennie.
Nie wątpimy, że dzielni kolejarze otrzymają za swój wysiłek i pomysłowość, zgodnie ze wskazaniami rządu, odpowiednie premie.
Będąc w odlewni mosiężnej, zainteresowaliśmy się i odlewnią żeliwną PKP. W odlewni tej źle się dzieje. Ludzie nie mają rękawic ani ubrań ochronnych, nie otrzymują również mleka, mimo że praca jest ciężka i szkodliwa dla zdrowia. Obiecywano już kilkakrotnie wprowadzić system premiowania za pracę, co wpłynęłoby na zwiększenie zarobków pracowników i wydajność pracy, dotychczas jednak tego nie zrobiono.
Czy Rada Zakładowa nie może interweniować?

Ulica Nowy Świat

I ziemniaki mają również swoją historię

Hodowla w Polsce rozpoczęła się dopiero w okresie wojen napoleońskich

Historia zbóż, hodowanych przez człowieka, sięga głęboko w czasy starożytności. Inaczej jest z historią ziemniaka. Najwcześniejsze jego ślady znaleziono w postaci rzeźb terrakotowych w grobowcach na terenie Peru i Boliwii w Ameryce Południowej.

W okresie od 200 do 800 roku naszej ery zamieszkiwały tam plemiona zwane Proto-Chimu. Na lata 800 do 1100 przypada okres plemienia Chimu i na okres 1100 do 1535 okres plemienia Inków, które z chwilą pojawienia się kukurydzy dorobek hiszpańskich całkowicie wyginięło. Badania archeologiczne, jakie przeprowadzono, odkryły szereg naczyń z wyciętymi trzema okresami, ozdobionymi pła-

skorzeżkami, wyobrażającymi ziemniaki. Naczynia z najwcześniejszego okresu są najbardziej artystyczne i realistyczne. Ziemniaki miały dla niektórych plemion symboliczne znaczenie, gdyż o ile sam dzban lepiący był tak, aby przypominał jego kształt, to z kolei kształt ziemniaka starano się stylizować w ten sposób, aby przypominał postać ludzką z głową, oczami i ustami włącznie.

KARTOFEL — SYMBOL

Symboliczne znaczenie ziemniaka dla tych plemion potwierdza również dzban, pochodzący z okresu Chimu. Artysta, który tworzył dzban, nie stylizował już kształtu ziemniaka na postać ludzką, lecz przedstawił postać małpy. Dzbany z późniejszego okresu, ciągle jeszcze przypominając ziemniaki, tracą już kształt ludzki, lecz zachowują jeszcze wyrzeźbione wyobrażenia oczu. Wreszcie w okresie Inków dzbany w kształcie ziemniaka zupełnie już zostają zarzucone, lecz jako pozostałość obowiązyującego artystycznego konwensu zostaje jedynie ślad oczu. Konwens ten wiązał się właśnie z rolą, jaką w wspomnianych plemionach odgrywał ziemniak w ich kultach religijnych.

dolinach Andów na wysokości powyżej 400 m nad poziomem morza. Uczeni przypuszczają, że właśnie odkrycie możliwości hodowli ziemniaka w regionie Andów skłoniło wiele plemion wędrujących poprzez łańcuch górski do osiedlenia się na miejscu.

„CHUNIO” — PODSTAWA POŻYWIENIA

Plemiona te nauczyły się również sposobów przechowywania ziemniaków, najważniejszego produktu spożywczego w dość długich okresach mrozów. Wysuszyły one na słońcu były ziemniaczane po uprzednim wyciśnięciu z nich soku. Otrzymywano produkt zwany „chunio”, który stanowił podstawę pożywienia, kiedy zawodziły inne zbiory. Zrozumiałe też jest, że u ludów, których było wanie było tak ściśle związane z ziemniakiem, hodowla jego postawiona została na bardzo wysokim poziomie. Świadczą o tym jeszcze dzisiaj ślady specjalnie budowanych terasów na zboczach gór.

Dla tych górskich plemion ziemniak był nie tylko podstawą ich utrzymania, ale stanowił równocześnie towar, który eksportowali na nadbrzeżne tereny, zamieszkałe przez Chimu i Inków.

Brak dokładnych wiadomości o tym, w jaki sposób ziemniaki dostały się do Europy. Wiadomo jednak, że już w 1570 r. hodowano je w Hiszpanii. Stąd przejeżdżając najpierw Włochy i Belgia. Długo czas w wielu krajach ziemniaki były jedynie rośliną egzotyczną, hodowaną i pokazy-

waną w ogrodach botanicznych. Dopiero w połowie XVIII w. przewzięto uprzedzenia i zaczęto hodować je na szerszą skalę jako roślinę jadalną. Stanowiło to przewrót w gospodarce Europy, która, oparta wyłącznie na hodowli zbóż, na wiedza była głodem w wypadkach nieurodzaju.

Do Polski ziemniaki zewdowały i przyjeły się stosunkowo najpóźniej, bo dopiero po okresie wojen napoleońskich na początku ub. stulecia.

STALINGRAD — Odbudowany dom mieszkalny Pracowników Fabryki Traktorów

PROBY PIERWSZYCH LOTÓW PASAZERSKICH W POLSCE ODBYŁY SIĘ PRZY KONCU WIEKU XVIII W WARSZAWIE. Przyglądał się im sam król Stanisław August z dziedzica pałacu mniszkowskiego przy ul. Senatorskiej w Warszawie. W próbie tej, odbytej w roku 1788, wziął udział słynny już na Zachodzie BLANCHARD. Z demonstracją na licznym zebraniu tłumem lot balonem. W koszu balonu znajdował się obok niego — Jan Potocki, jego służący Turek i biały pudel. W tym locie nad stolicą Blanchard razem ze swą żoną Francuzką przelcieli ponad całą Warszawą i po 50 minutach wylądowali szczęśliwie w lesie białołęckim. Na zakończenie swego pobytu w Polsce Francuz zaprezentował po raz pierwszy skok ze spadachronem.

I STAROŻYTNOŚĆ ZNAŁA JUZ NA SZE DZISIEJSZE CHOROBY. Lekarz angielski, Ruffier, który zajmował się badaniami mumi egipskich, rozpoznał na nich takie choroby, jak np. gruźlica kręgosłupa, reumatyzm, choroby zębów itd. itd.

PROBNY WZÓR UNIWERSALNEJ OBRABIARKI DRZEWNEJ wykonali inżynierowie — mechanicy B. Aleksandrow i W. Miłukow. Jest to całkowicie warsztat stolarski, na którym można wykonać blisko 1.500 operacji. Usuwa to w zupełności ręczną pracę stolarską. Zastosowanie nowego agregatu przy pracach budowlanych, prowadzonych przez trust, zaoszczędzi rocznie 6.800.000 rubli.

Konstrukcja obrabiarki jest o tyle prosta, że można ją wykonać w każdej pracowni. Pierwszy model wykazał przy próbie doskonałe wyniki.

Ogłoszenie o przetargach: Nr 25

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Warszawie ogłasza przetarg nieograniczony na:

- 1) Wykonanie odbudowy parowozowni na st. Siedlce
- 2) Wykonanie 2-ej serii robót przy odbudowie hal warsztatów drogowych D.O.K.P. w Mińsku Mazowieckim.

Oferty w zalakowanych kopertach należy składać do godz. 12 17 lipca 1947 r. do skrzynki ofertowej w Wydziale Drogowym, przy ul. Wiłenskiej 2/4, gdzie w godzinach urzędowych można otrzymać bliźsze informacje oraz podkładki do składania ofert.

Do oferty należy dołączyć kwit Kasy Dyrekcyjnej na wpłacone wadium w wysokości 2% zaofertowanej sumy. 1560

„Fata Morgana” występuje nie tylko w pustyni

„Fata morgana” jest zjawiskiem, związanym normalnie z terenami tropikalnymi. Powstaje ona, kiedy zimne warstwy powietrza napływają nad rozgrzaną ziemię i powodują załamania się a nawet odbicie padających na nie promieni słonecznych. Odbicie promieni tworzy obrazy, o których dawni opowiadają książki podróźnicze.

„Fata morgana” może jednak zdarzyć się nie tylko w strefie podzwrotnikowej. Wypadek taki zanotowany został ostatnio w Czechosłowacji w Obserwatorium Meteorologicznym na Górze Pijaronowej (835 m nad poziomem morza).

Pokażać się tam wskutek odbicia promieni słonecznych obraz dwóch miejscowości, odległych o 71 km. Obraz ten był bardzo zdeformowany. Niebawem wystą-

piły na nim szczegóły innych dalej położonych miejscowości. Widoczne w obrazie szczyty gór stały jeden na drugim lub pochylały się ku sobie i przybierały mozo zarysowane formy figur geometrycznych.

Ta niezwykła w naszych warunkach klimatycznych „fata morgana”, spowodowana przez wysoką temperaturę i równocześnie wysoki procent wilgoci w powietrzu, trwała przeszło pięć godzin.

Biegacz Emil Zatopek Nowa gwiazda wśród długodystansowców

Czeski biegacz Emil Zatopek wysunął się w ostatnim czasie do pozycji ekstraklasy światowej w biegnach na długich dystansach. Jest to kariera tym bardziej bliskolowa, że nazwisko tego zawodnika nie było przedmiotem spekulacji.

„Do pierwszego mojego startu — o powiada Zatopek sam o sobie — doszło wbrew mojej woli”. Było to w kwietniu 1941 r. Jako uczeń w szkole Bata zmuszony został mimo wymawiania się bojącym kołanem do wzięcia udziału w biegu ulicznym przez Zlin. Do mety przyszedł jako drugi.

Praca pod kierunkiem fchowców wy daje powoli rezultaty. Na mistrzostwach Europy w Oslo w ub. r. Zatopek przychodzi piąty w biegu na 5 km. W obecnym roku jednak wysunął się już na czoło. Na zawodach w Gross Country w Hanowerze Zatopek zdobywa pierwsze miejsce w biegu na 6 km. Najwięk-

szy jednak sukces osiągnął w czerwcu na międzynarodowych zawodach w Pradze, kiedy przebiegł 5.000 metrów w czasie 14.08.2. Tym razem wysunął się czeski biegacz na trzecie miejsce w świecie, mając przed sobą jedynie Szwedów Haegga i Andersona. Czeski sport zdobył w Zatopek poważny atut na przyszłą olimpiadę.

Mistrzostwa tenisowe Polski rozpoczęły się w Sopocie

W poniedziałek na pięknym stadionie tenisowym MKS Sopot rozpoczął się 21 z kolei turniej tenisowy o mistrzostwo Polski. W pierwszym dniu do godziny 12 rozegrano trzy gry pojedyncze, w których Skonecki pokonał Nowaka w stosunku 6:0, 6:2 i 6:7. Poza-

tym Mrokowski wygrał z Sowińskim w czterech setach 1:6, 6:4, 6:2 i 6:0. Na koniec Jackowiakówna pokonała Pejlową w stosunku 6:3, 6:4. Na popołudniu przewidziane jest 8 rozgrywek eliminacyjnych pojedynczych i dwie gry podwójne.

NIE DOBRZE, GDY DZIECI INTERESUJĄ SIĘ MODĄ

Małoc do urzędniczki celno: — Jak dotychczas dzisiaj ubrała się mamusia: ma na sobie pięć jedwabnych sukien...

RICHARD WRIGHT SYNAMERYKI

PRZEKŁAD WANDY MELCER

22)

Spojrzał w lusterko: znów pili. Spiją się na amen, pomyślał. Wolno prowadził wóz patrząc to na drogę, to znów w lusterko. Słyszał szępt Jana, słyszał, jak wzdychał. Usta miał zaschnięte, śpiewał się i ja, pomyślał. Nie orientował się już, gdzie jest, zapomniał o mieście i parku, był w wozie, gdzie Jan całował Mary. Czas mijał.

— Jedź, jedź, Bigger — krzyknął Jan. Bigger wyjechał z parku na Cottage Grove Avenue i ruszył na północ. Ulice były puste, ciche i ciemne, opony wozu przemierzały je bezszelestnie. Kiedy dosięgł 46 ulicy, posłyszał za sobą turkot autobusu.

Zatrzymał wóz. Porozumiewali się teraz szepem. — Do widzenia, Janku. — Do widzenia, skarbie. — Zadzwoń rano. — Nie zapomnij. — Cieszę się, żeśmy się poznali, Bigger — powiedział Jan. — Okej — wymamrotał. — Naprawdę bardzo mi przyjemnie. Napij się jeszcze. Bigger lknął z butelki. — Lepiej dałbyś mnie — powiedziała Mary — będę dobrze spać. — Mało ci było? — No tak.

— Dopilnuję go — powiedziała Mary. Jan ucałował ją. Bigger posłyszał, że autobus przystaje. — No, dowidzenia. — Do widzenia, skarbie — powiedziała Mary — usiąde obok Biggera. — Siadła koło niego. Autobus zwoził biegu, Jan wskoczył, odjechał na północ. Bigger ruszył w stronę bulwaru Drexel. Mary zwinęła się na siedzeniu i westchnęła. Nogi wyciągnęła szeroko. Wóz ruszył. Mąciło się w głowie. — Jesteś bardzo miły, wiesz? — powiedziała. Spojrzał na nią. Była biała, oczy miała szklane. Była kompletnie pijana. — Nie wiem tego — odrzekł. — Owszem, ale przecież nie do rzeczy. — Wspiera głowę na jego ramieniu. — Pozwolisz, co? — Proszę. — A wiesz, że przez trzy godziny nie odezwała się ani razu? — Roześmiała się. Zeszytniała z nienawiści. Wyprostowała się i ocierała chusteczką oczy. Nie patrzył na nią, podjechał sztycyb i stanął. Potem wyskoczył i otworzył drzwi. Nie poruszyła się. Oczy jej były zamknięte. — Przyjechalimśy. — Próbowała wstać, ale osunęła się z powrotem. — Ojej! — Urzela się, naprawdę — pomyślał. Wyciągnęła rękę. — Pomóż, ledwo żyję. — Siedziała na samym brzeżku, suknie jej uniosła się, ukazując podwiązki i długie pończochy. Stał tak patrząc na nią, aż podniosła oczy i spojrzała mu w twarz. Roześmiała się.

(G. a. n.)